

Meni**NG**

01 – 2017
ET MAGASIN FRA
NORSK GJENVINNING

Effektiv innsamlingslogistikk

Side 10

Optimal anleggsdrift og produksjon

Side 12

StorFANGst av farlig avfall

Side 20

Fagbrev gir verdifull kompetanse

Side 22

NG Flyt

God samhandling og
kontinuerlig forbedring

side 06

Det er ingen grunn til å legge skjul på at 2016 var et tøft år for Norsk Gjenvinning. Alt vi selger ble «halvert i pris» på grunn av internasjonale råvarepriser, mens restavfall og annet brensel vi leverer ble mye dyrere å bli kvitt som følge av økt engelsk eksport. Vi er derfor veldig glade for at vi startet å tilpasse kostnadene til de dårlige tidene tidlig. Våre kostnadskutt har vært store og utrolig viktige i denne krevende perioden.

Lysere tider?

Fremover ser situasjonen langt lysere ut. Vi så det allerede mot slutten av fjoråret, og den gode utviklingen har fortsatt inn i 2017. Det er mange årsaker til dette. En

generell forbedring av prisene i bransjen er selvsagt gledelig, men vi har også selv lagt et godt grunnlag for bedre tider.

Jeg tenker da spesielt på alle våre ansattes kontinuerlige arbeid med å forbedre verdien vi gir til kundene våre. Høyere kvalitet på våre tjenester, samt innovasjon, sporbarhet og kontroll i hele verdikjeden, skaper fornøyde kunder som er trygge på våre tjenester. Vi får stadig flere og mer fornøyde kunder, og vi kan øke prisene våre uten å miste kunder. Når vi ser at konkurrentene følger etter med egne prisøkninger, er det spesielt gledelig. Lønnsomheten må opp i bransjen, og vi må gå foran siden vi er størst. Jeg vil takke alle for den iherdige innsatsen som har gjort at vi har nådd målet for kostnadsreduksjoner satt i NG200.

Industrialisering gjennom NG Flyt

Hverdagen fremover vil bli preget av «NG Flyt» som er vår betegnelse på industrialiseringen av Norsk Gjenvinning. Sammen skal vi skape det første industrialiserte gjenvinningsselskapet i Norden.

Gjennom NG Flyt ser vi hele virksomheten som en kjede av aktiviteter og driftsprosesser, der vi hele tiden skal forbedre oss og tilføre verdi – for kunder, for ansatte, for våre eiere og for samfunnet. Hver enkelt medarbeider spiller en kritisk rolle for at hvert ledd i verdikjeden skal være så effektivt og verdiskapende som mulig. Derfor ligger mye av fokuset på måten vi skal jobbe på, og ikke minst måten vi skal jobbe sammen på.

Vi skal bli gode på å utveksle informasjon og erfaringer på tvers av organisasjonen, og derfor må vi standardisere våre driftsprosesser slik at vi kan lære av hverandre. Vi skal kontinuerlig forbedre oss basert på deling av all den gode praksisen som allerede finnes ute i regionene, og ved at vi utfordrer hverandre basert på samme måte å følge opp driften.

Vi skal stimulere hver enkelt medarbeider til å bli enda bedre til det de driver med. Til sammen bidrar ikke dette bare til å gjøre vår virksomhet mer lønnsom – det bidrar også til å gjøre arbeidsdagen vår mer meningsfylt.

Varige endringer for videre vekst

Vi er nå godt i gang med å implementere NG Flyt i organisasjonen. I denne utgaven av MeniNG kan du lese mer om hva vi legger i begrepet og hva det vil bety for våre ansatte. Det er viktig for meg å poengtere at NG Flyt ikke er et prosjekt med en definert avslutning, men en prosess for å skape varige endringer og en felles kultur for erfaringsutveksling og kontinuerlig forbedring.

Jeg håper alle våre medarbeidere tar utfordringen, og ser frem til at vi sammen kan høste fruktene av et NG i flytsonen.

Erik Osmundsen
Konsernsjef

TALL FOR 2016

■ 2016 ■ 2015

Ønsker du mer informasjon om våre resultater kan du gå inn på:
www.nggroup.no/investor

DRIFTSINNTEKTER 2016:

**4 020
MILLIONER**

2015:

**4 091
MILLIONER**

DRIFTSRESULTAT 2016:

**75,9
MILLIONER**

2015:

**106,6
MILLIONER**

AVFALLSMENGDER 2016:

83 %

av avfallet ble material- eller energigjenvunnet

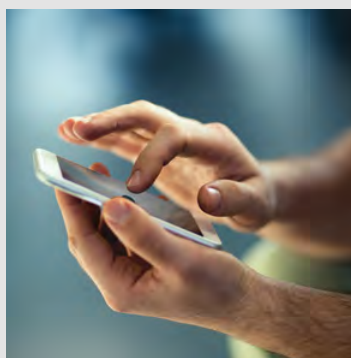

INNHOOLD

- 02** Leder og tall
- 04** NG-Nytt om smått og stort
- 06** Et NG i Flytsonen
- 10** NG Flyt: Innsamlingslogistikk
- 12** NG Flyt: Produksjon
- 14** NG Flyt: Yammer
- 16** Gjenvinning av fritidsbåter
- 17** Stadig flere sentralavtaler
- 18** Læring av hendelse
- 19** Tillitsvalgt har ordet
- 20** FANG-kampanjen
- 21** Samarbeid om matsvinn
- 22** Fagbrev hever kompetansen
- 24** NG-Nytt om smått og stort

06 Slik skal NG Flyt bidra til god drift og samhandling i konsernet.

14 Yammer – vår nye felles kommunikasjonskanal.

16 NG vil gjenvinne fritidsbåter.

MeniNG er et magasin for alle ansatte i Norsk Gjenvinning-konsernet.

Med over 1.200 ansatte er selskapet den ledende arbeidsgiveren innen gjenvinning og miljøtjenester i det norske markedet.

FØLG OSS:

Utgiver:

Norsk Gjenvinning Norge AS,
Postboks 567 Skøyen,
NO-0214 Oslo

Redaktør: Annica Fiedler

Redaksjon: Nucleus AS

Redaksjonsråd:

Ingrid Bjørdal, Marianne Kellmer
og Hans Fredrik Wittusen

Design: Nucleus AS

Foto:

Morten Brakestad, Torstein Dalemark,
Norsk Gjenvinning

Forsidefoto:

Torstein Dalemark.
På bildet: Kjøreleder John Bjørnbeth og
sjåfør Fredrik Vallin i Trondheim.

Trykk: Konsis Grafisk AS

Opplag: 2.000

Papir:

Cocoon Silk
MeniNG trykkes på Cocoon Silk som er et resirkulert papir fremstilt helt uten bruk av klor. Cocoon Silk er sertifisert som FSC® 100 % resirkulert papir.

KJENNER DU EN NG-HELT?

Vet du om noen som fortjener utmerkelsen NG-helt? Da kan du nominere dem nå. Denne gangen er det verdien kremmerskap og proaktivitet som står i sentrum for kåringen.

Norsk Gjenvinning kårer jevnlig én eller flere NG-helter som har gjort en ekstra innsats for å fremme en av selskapets fire verdier: Lagånd, Kremmerskap, Ansvarlighet og Proaktivitet. Alle ansatte kan foreslå kandidater, og både

enkelpersoner og team kan nomineres. De som nomineres må være ansatt i et heleid selskap i Norsk Gjenvinning-konsernet.

Denne gangen kan du foreslå NG-helter som har gjort en særskilt innsats innenfor verdien proaktivitet og kremmerskap – gjerne som foregangspersoner eller -team innen gjennomføring av FANG-kampanjen, Lean på anlegg eller logistikk, eller annet forbedringsarbeid i NG Flyt.

Alle som nominerer er med i trekningen av en liten premie, og du kan sende inn forslag på e-post nghelt@ngn.no fram til 1. mai. ■

Solid forbedring i Agder

Måling av reklamasjonsprosent er blant våre viktigste nøkkeltall, og i målingen for første kvartal er det særlig vår sørligste region som utmerker seg.

– Agder og alle som har bidratt der fortjener mye skryt. Om vi ser kun på mars er Agder den beste regionen av alle, med en reklamasjonsprosent på under 1,6. I fjor var Agder dårligste region i tre av fire kvartaler, så forbedringen er enorm. Det viser at det virkelig hjelper å ta tak og rydde, og det gir oss tro på at vi kan få totalsnittet ned under 2,0 prosent, understreker Øyvind Sten Bjerkseth, økonomidirektør i Divisjon Gjenvinning og Metall.

Priskoordinator Vidar Hellerud og Stein Johnny Tjora, kundesentersjef i Stavanger, viderefører nå jobben i andre regioner for å få til samme forbedring flere steder.

Gledelige fremskritt

Vi har over lang tid slitt med for mye feil på fakturaer i NG. Særlig har feil priser vært et gjentakende problem. Alle regioner måler nå reklamasjonsprosent hver måned som ett av flere viktige nøkkeltall. Dette begynner etter hvert å gi gode resultater.

– Totalt sett ligger vi fortsatt alt for høyt – 3,3 prosent mot et mål på maks 2,0 prosent. Det er mange og sammensatte grunner til dette, men det gledelige nå er at vi flere steder gjør betydelige fremskritt, konstaterer Bjerkseth.

Agder har også høyest andel henvendelser via hjemmeside/e-post i mars, med 29,8 prosent. Her ligger gjennomsnittet i NG på 19,4 prosent – en gledelig økning fra 14,5 prosent samme måned i 2016. Målet for 2017 er å nå 25 prosent innen utgangen av året. ■

EN KJEDELIG HENDELSE – MED EN POSITIV SIDE

Tidlig torsdag 6. april begynte en liftbil å brenne hos NG i Arendal. Hele hytten ble utbrent, men proaktivt arbeid fra våre lokale medarbeidere sørget for at konsekvensene for annet utstyr ble minimale.

Hans Ole Heen og hans gjeng har etterlevd regelen om å parkere biler, maskiner og utstyr vekk fra avfall, bygninger og annet brennbart, slik at man unngår spredning ved en eventuell brann.

HMSK-gruppen vil gjerne gi ros til gjengen i Arendal for dette. Vi oppfordrer alle til å være proaktive og minner om denne regelen som en viktig del av arbeidet med brann- og elsikkerhet. Årsaken til brannen i Arendal er for øvrig ikke kjent ennå. ■

Har tillit til gjen- vinningsindustrien

En ny undersøkelse viser at over 50 prosent av befolkningen har tillit til at gjenvinningsindustrien bidrar til verdiskaping, mens 60 prosent mener at industrien bidrar til et bedre miljø.

Det er Norsk Industri som har fått kartlagt holdninger knyttet til gjenvinning av avfall hos befolkning og myndigheter. Resultatene viser svært god oppslutning om resirkulering av avfall, og miljøhensyn er den viktigste motivasjonen.

Tilliten til gjenvinningsindustrien er altså god, og det er bare ca. 11 prosent av befolkningen som sier at de ikke har tillit til bransjens miljø- og samfunnsbidrag.

Blant lokale myndigheter er tilliten til gjenvinningsindustrien enda høyere. Her svarer henholdsvis 74 og 79 prosent av ledere på kommune- og fylkesnivå at de mener bransjen bidrar til verdiskaping og et bedre miljø.

En industri i vekst

Nye tall fra Statistisk sentralbyrå viser også at gjenvinningsindustrien er i vekst. Bransjen omsatte for nesten 25 milliarder kroner i 2015 og sysselsatte om lag 8.800 personer over hele landet. Til sammenligning omsatte gjenvinningsindustrien for ca. 10 milliarder i 2003 og sysselsatte den gangen 6.000 personer. Private gjenvinningsbedrifter står for ca. 70 prosent av den totale omsetningen i bransjen og sysselsetter 65 prosent av personene som jobber innen avfall og gjenvinning. ■

Du finner alle oppdateringene på www.nggroup.no/varsling/

Varslingskanalen er oppdatert

Vi legger til rette for at våre ansatte skal kunne varsle om kritikkverdige forhold. Nylig er NGs varslingsveileder, varslingsplakat og digitale varslingskanal oppdatert.

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold i virksomheten til en person som kan gjøre noe med det. Varsling er bra både for selskapet og for samfunnet, fordi kritikkverdige forhold dermed kan rettes opp. Folk som er villige til å varsle er en viktig ressurs for oss.

Kritikkverdige forhold kan være brudd på lovregler, «Kjøreregler for ansatte i Norsk Gjenvinning-konsernet» og andre interne regler samt brudd på allment aksepterte etiske normer.

Vi har også tilrettelagt for at eksterne personer skal kunne varsle om kritikkverdige forhold ved vår virksomhet. Siden 2014 har vi hatt konsesjon fra Datatilsynet til å behandle personopplysninger som måtte komme inn via denne varslingskanalen.

Ønsker dere opplæring lokalt i kjøreregler eller varsling, ta kontakt på compliance@ngn.no. Vi kommer gjerne ut og holder kurs. ■

Full fart i påsken

Mens mange av oss har tatt noen velfortjente fridager i påsken, har krokbylene til Humlekjær & Ødegaard kjørt 24 timer i døgnet mellom Vestby og Øra.

Vi har i samarbeid med Stena Avd Moss kjørt bort mesteparten av bygningen og alt inventar og mat fra fryselageret til Asko Vestby som brant i starten på påsken. Lageret var på 9.000 kvadratmeter, og i dag står bare stålkonstruksjonen igjen.

I løpet av påsken har det kontinuerlig gått 8-12 krokbyler i skiftkjøring på prosjektet. Det har vært en fantastisk innsats og velvilje fra samtlige sjåfører. Mange stilte opp på kort varsel og viste at vi er et veldig godt team. ■

BÆREKRAFTRAPPORT 2016

Konsernets bærekraftsrapport for 2016 vil kun publiseres digitalt. Les den på våre hjemmesider.

I rapporten kan du blant annet lese at konsernet oppnådde en samlet gjenvinningsgrad på 83 prosent, samme nivå som i 2015. Av 1.757 millioner tonn avfall gikk 39 prosent av råvarestrømmen til materialgjenvinning, 44 prosent til energigjenvinning og 13 prosent til deponi (for eksempel aske og inerte tungmasser). Forbrenning uten energigjenvinning ligger under 1 prosent, mens annen behandling utgjør 3 prosent.

Du finner rapporten på www.nggroup.no ■

” Det er dette som er NG Flyt – en samlebetegnelse på hvordan vi skal jobbe sammen for å nå våre mål.

Erik Osmundsen

NG har vært gjennom en periode med mange ulike prosjekter og forbedrings-tiltak. Summen av de siste årenes utvikling og forbedringer er NG Flyt, en helhetlig betegnelse på god drift og god samhandling i konsernet. Et sentralt poeng er at hver enkelt medarbeider skal forstå sin viktige rolle i verdikjeden, og få muligheten til å bidra best mulig til vår verdiskaping.

NG i Flytsonen

” En viktig del av NG Flyt er å sikre effektive og standardiserte driftsprosesser, med fokus på måling og oppfølging av driftseffektivitet, verdiskaping, HMS og trivsel.

Hans Fredrik Wittusen

Et NG i flytsonen har motiverte ansatte, lykkes med driftsforbedringer, vinner kontrakter og opplever økonomisk vekst.

Etter prosessene vi har gjennomført, for eksempel i NG-200-programmet, skal vi nå over i en periode med industrialisering, der hverdagen preges av stabil, god drift og kontinuerlig forbedring. Det er dette som er NG Flyt – ikke et prosjekt med en start og en avslutning, men en samlebetegnelse på hvordan vi skal jobbe sammen for å nå våre mål, understreker konsernsjef Erik Osmundsen.

Han trekker frem tre viktige dimensjoner ved NG Flyt:

- *Gode driftsprosesser*
- *God samhandling*
- *Den enkelte medarbeiders rolle og verdi*

– Det er de operativt ansatte som skaper verdi i vår virksomhet, mens ledelse og staber støtter og tilrettelegger for god operativ drift. Vi ønsker at våre operativt ansatte skal forstå sin rolle i vår verdiskaping, og vi skal sørge for god opplæring og støtte, og at de blir sett og anerkjent for den viktige jobben de gjør.

– Bedre samhandling er en nøkkel for å få til dette. Vi skal ha god informasjonsflyt

i organisasjonen slik at man gjør de rette tingene, lærer av hverandre og holder god fremdrift i forbedringsprosesser. Lederne våre får viktige roller i dette – de skal gå foran som gode eksempler, og være til stede for å motivere de ansatte, ta dem med på råd og lytte til innspill, sier Osmundsen.

Oppfølging og kompetanseutvikling

En viktig del av NG Flyt er å sikre effektive og standardiserte driftsprosesser, med fokus på måling og oppfølging av driftseffektivitet, verdiskaping, HMS og trivsel.

– Det kan kanskje virke skummelt for noen at de skal måles mer, men jeg tror at et styrket fokus på en effektiv og trygg arbeidshverdag der man får bedre oppfølging og blir sett av sine ledere og kolleger er noe som vil oppleves positivt. Vi vil utvikle kompetansen til hver enkelt ansatt og hjelpe dem å bli best mulig til det de driver med, fastslår direktør for strategi og bærekraft Hans Fredrik Wittusen.

Kunnskapsdeling og kontinuerlig forbedring

Som en del av å rendyrke NG Flyt pågår det i 2017 en rekke forbedringsprosesser som fokuserer på hovedfunksjonene langs verdikjeden og integreres i daglig drift.

– Et sentralt premiss i NG Flyt er at forbedringsarbeid gjøres som en naturlig del av daglig drift, og ikke skal tres nedover hodet på folk. Arbeidet med innsamlingslogistikk er et godt eksempel på hvordan NG Flyt skal fungere. Ressurspersoner fra den daglige driften identifiserer og videreutvikler rutiner og systemer for effektiv logistikkdrift, og reiser rundt til ulike regioner for å spre denne kunnskapen og hjelpe til med å implementere endringer. Samtidig tar de med seg gode idéer og løsninger tilbake og deler dem videre. Slik sikrer vi både kunnskapsdeling og kontinuerlig forbedring på en inkluderende og motiverende måte, påpeker Wittusen.

I denne utgaven av MeniNG kan du lese mer om forbedringsarbeidet som pågår innenfor innsamlingslogistikk og anleggsdrift. I tillegg får du vite mer om Yammer, den nye digitale kanalen for informasjon og kommunikasjon i NG.

– Yammer bidrar til samhandling i praksis og er et skikkelig «kinderegg». Her kan man både hjelpe hverandre med å løse konkrete problemer, og dele suksesshistorier og konkrete resultater. Det er også en effektiv måte å nå ut til hver enkelt ansatt med viktig informasjon, sier Wittusen. ■

FORVENTNINGER TIL NG FLYT

”

**ALLAN
LAURITZEN**
FORMANN FARLIG
AVFALL, PASA

Jeg forventer at vi får en mer strukturert hverdag med bedre oversikt over arbeidsdagen vår, noe som vil gjøre det lettere å planlegge og forutsi drifta.

Vi er i gang med NG Flyt hos oss nå, og holder på med å standardisere, sortere og få systemene opp å gå. Vi ser allerede forskjellen. Det gir bedre struktur i drift, mye bedre oversikt over lager, og gjør det enklere å standardisere jobber. Standardisering av jobbene vil også gi oss en bedre opplæring av både gammelt og nytt personell.

– Toveis, kontinuerlig kommunikasjon må til om vi skal ta ut potensialet vårt, og nå legges det enda bedre til rette for det, mener kjøreleder John Bjørnbeth, som her tar en prat med sjåfør Fredrik Vallin.

Innsamlingslogistikk i NG Flyt:

Enklere og mer effektiv!

Med NG Flyt forenkles innsamlingslogistikken i konsernet. Samordna bruk av styringsverktøy og mer samarbeid på tvers skal gi en enklere og mer effektiv hverdag for NGs sjåførere. Utrulling av de nye logistikkprosessene er nå i full gang rundt om i landet, og i Trondheim er de første erfaringene gode.

MIE MARLENE FJELDHEIM

LOGISTIKKSJEF, KNARREVIK

Det første jeg tenker på er at kommunikasjonsflyten blir vesentlig bedre og enklere i alle ledd av logistikken. Særlig virker tavlemøtene der alle ledd er representert fantastiske. Disse vil helt klart gi store fordeler.

I innføringsfasen får vi god hjelp med alt fra ruter, soner, priser og ombygging til selve kommunikasjonsbiten. Alt dette er utrolig viktige ting som kanskje ikke har blitt tatt godt nok tak i tidligere.

Andre Johannessen leder tavlemøtet med (fra venstre) John Bjørnbeth, Anne Høyland og Linda Sundset.

Mer effektiv hverdag for sjåførere som er ute på innsamlingsoppdrag.

Arve Thorsø (t.v.) og Ivo Grøndahl besøker alle regionene for å bidra til å få på plass NG Flyt.

Arve Thorsø og Ivo Grøndahl er sentrale i arbeidet med å etablere de nye prosessene. Hver måned besøker de to en ny region for å gi sjåførere og ledere en gjennomgang av arbeidsmetodene, som blant annet handler om å samordne måtene å bruke forretningsystemet SAP og bilenes dataenhet MOM på.

– Det viktigste vi jobber med er standardisering av prosessene rundt innsamling med MOM. Det gjør det enklere for sjåførene å vite hvor han skal kjøre til enhver tid og å registrere det som hentes på riktig måte. Kjøreleder på sin side får løpende kontroll over kapasiteten på bilene, og tilgang på informasjon som gjør det mulig å optimalisere rutene og legge hasteoppdrag til riktig bil. Når alle jobber på samme måte kan vi også måle resultatene mye mer presist, og dermed legge grunnlag for raske forbedringer, forteller Thorsø.

Nye samarbeidsformer

En annen viktig nyhet er faste og hyppige fellesmøter. Lokal administrasjon har tavlemøte hver morgen, der de kjapt kan ta opp problemer og finne løsninger i fellesskap. Sjåførene har ukentlige møter, ett for hver biltype, der man går gjennom siste ukes aktivitet og leveringspresisjon.

Hele veien er målet kontinuerlig forbedring og en mer effektiv arbeidshverdag.

– Møtene skal være korte og effektive, bidra til mer samarbeid på tvers og gjøre det enklere å løfte fram og finne løsninger på aktuelle problemstillinger. Under sjåførmøtene får sjåførene vite hvordan de ligger an og hvordan de kan fortsette å forbedre seg. De får også belyse saker de føler er viktige. God informasjon og kommunikasjon, der alle vet hva som skjer i sin gruppe, er nøkkelen til suksess, sier Grøndahl.

Godt verktøy for forbedring

Region Midt-Norge var først ute med å innføre de nye logistikkprosessene, og på Heimdal-anlegget i Trondheim er opplevelsen positiv så langt.

– Dette er et godt verktøy for at vi skal bli bedre. Foreløpig er det ganske ferskt, så det blir spennende å se virkningene på sikt. Vi håper det blir en trigger som tenner gnisten hos sjåførene til å gjøre det bedre uke for uke. Toveis, kontinuerlig kommunikasjon må til om vi skal ta ut potensialet vårt, og nå legges det enda bedre til rette for det, mener kjøreleder John Bjørnbeth.

Rask problemløsning

Distriktssjef André Johannessen forteller at de daglige tavlemøtene har gjort det

enklere å få fram ting som ikke har vært så synlig tidligere. Oppdatert informasjon om leveringspresisjon og antall oppdrag er én ting – men det kan også handle om helt enkle forbedringer.

– Vi får for eksempel svarprosent på telefoner daglig helt ned på kvartersnivå, der vi før fikk en månedlig rapport. Da oppdaget vi at prosenten falt ved lunsjtider, siden mange spiste lunsj samtidig. Med en gang kunne vi gjøre en enkel korrigering der man avtaler hvem som skal spise lunsj når. Møtene synliggjør problemer raskt og enkelt, og du ser løsningene mye kjappere, forklarer Johannessen.

Læring begge veier

Grøndahl og Thorsø understreker at logistikk i NG Flyt ikke handler om at noen kommer fra sentralt hold og forteller hvordan ting skal være, for så å reise videre.

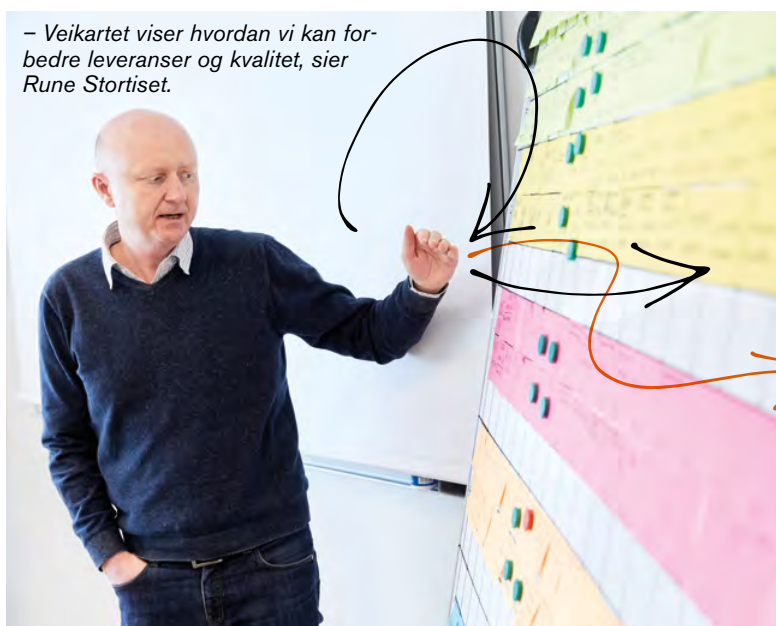
– Vi både lærer og lærer bort. Det er etablert mange gode løsninger der ute allerede, og vi får ofte innspill hvordan ting kan bli enda bedre. Så her kan vi snappe opp beste praksis og ta med videre til andre regioner. Når vi forlater en region vil vi dessuten fortsette å ha en støttefunksjon videre dersom det trengs, avslutter Thorsø. ■

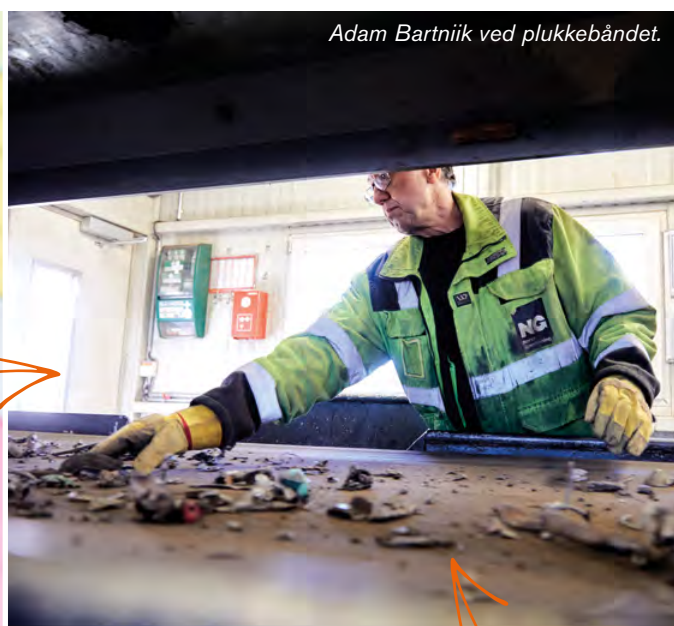
Produksjon i NG Flyt:

Involvering og ansvar gir økt engasjement

– Veikartet viser hvordan vi kan forbedre leveranser og kvalitet, sier Rune Stortiset.

Adam Bartnik ved plukkebandet.

Arbeidsdagen flyter godt for Geir Inge Veibye (t.v.) og Ole-Petter Mathisen på Øra.

Optimal drift og produksjon ved NGs anlegg er en nøkkel for å skape flyt i virksomheten. Nå får de ansatte større ansvar, med faste fellesmøter, tavler for løpende planlegging rundt om på anlegget og mer kommunikasjon på tvers. Dermed blir prosesser som kan gjøres bedre tatt tak i tidligere. Større involvering og muligheten til å påvirke egen arbeidshverdag skaper også mer engasjement.

– **D**et er de som jobber med de ulike oppgavene hver dag som er ekspertene – de vet best hvordan egen arbeidsplass kan forbedres og strømlinjeformes. Det handler for eksempel om å sortere og systematisere, fjerne unødvendige ledd du ikke trenger, og å opprette nye felles standarder, vedlikeholdsplaner, rengjøringsskjemaer, kvitteringslister, og så videre. Foreløpig ser vi at arbeidsdagen blir mer stabil og effektiv. Det flyter rett og slett bedre, forteller Ole-Petter Mathisen, Lean-koordinator ved Norsk Gjenvinning Metalls anlegg på Øra i Fredrikstad.

De ansattes bidrag viktig

Øra er ett av to anlegg i Metall og fem i Divisjon Gjenvinning som er plukket ut til å dra i gang produksjonsdelen av NG Flyt. Erfaringene de gjør seg om beste praksis vil bli verdifulle når flere skal komme etter. Etter betydelige endringer av anleggsstrukturen de siste fire-fem åra, er det på tide å hente gevinster gjennom å standardisere og effektivisere måten å jobbe på.

– Priser vil alltid variere, men god produksjon og drift ved et anlegg er en varig konkurransefordel. Kulturendring er en

tung prosess, men med den industrialiseringa av bransjen vi er en del av i dag, er vi nødt til å sørge for å være veldig dyktige på drift og produksjon, fastslår driftsdirektør Rune Stortiset i Norsk Gjenvinning Metall.

– Vi starter med å lage et detaljert veikart som identifiserer forbedringspunkter, viser hva vi skal prioritere og hvordan vi skal få framdrift i arbeidet. De ansatte på anleggene får lage sitt eget veikart, så innholdet vil variere fra anlegg til anlegg. Her kan alle bidra med innspill til områder hvor vi kan forbedre leveranse og kvalitet. Det kan være alt fra å fjerne tidstyver til å gjøre arbeidsplassen sikrere. Til sammen gir kartet et bilde av hva som skal prioriteres og detaljplanlegges i 2017. Endringene vil være oppskriften på hvordan vi kan drive en veldig effektiv fabrikk, fortsetter han.

Effektive møter

Hyppige og effektive tavlemøter er en sentral del av det som skaper flyt på anlegget. På Øra er produksjonen delt opp i seks grupper, som ukentlig samles foran sin tavle til et kort møte der de diskuterer hva som skal gjøres og jobber med forbedringspunkter. Her får man også ferske resultater fra prestasjonene gruppa har gjort siste uke og dagen før.

– Tilbakemelding kan være skummelt i starten, med de fleste syns det er veldig bra. De som har kommet lengst er nærmest blitt avhengige av det. Etter hvert som de har fått skikkelig struktur på det, ser de hvor mye det hjelper og at dagen blir mye mer effektiv. Det er en kulturendring som må på plass, og nå ser vi at ansvarsfølelse, stolthet og engasjement øker, forteller Mathisen.

Bedre informasjonsflyt

Hver morgen før produksjonen starter er det også et felles morgenmøte for alle på anlegget, og på mellomledernivå avholdes daglige møter på tvers av arbeidsområdene for å diskutere hvordan man kan oppnå kontinuerlig forbedring. Til sammen sørger dette for en helt annen informasjonsflyt enn før.

– Alle arbeidsoppgavene er mer strukturert og planlagt. Nå kan vi løse ting i forkant og se en måned framover. Det er en endring som merkes, og det betyr også mer ordna forhold med arbeidstid og ferie. En bedre planlagt verden med mer struktur er bedre for alle, konkluderer Rune Stortiset. ■

” LARS ANTHONY BREIREM-RANDIN

DRIFTSLEDER PAPP OG PAPIR, GMP (Goruddalen Miljøpark i Oslo)

Jeg forventer større forståelse av arbeidsdagen hos de ansatte – at vi evner å ta de rette avgjørelsene i tide, med tanke på effektiv produksjon og best mulig utnyttelse av kapasitetene våre.

Erfaring og magesfølelser styrte i større grad dagene før, hvor variablene ofte kom og slo oss i bakhodet. Med NG Flyt har vi verktøyet til å forstå egen produksjon, via visuelle tavlemøter der de ansatte selv oppdaterer

egne ansvarsområders målsettinger, maskiner og kompetanse. For eksempel planlegger vi nå produksjon time for time og ser store forbedringer i output. Det er digg å kunne parere en variabel med kontroll.

Da forslag til forbedringer ble introdusert i 2015, lo vi og sa at det aldri kom til å fungere i praksis. Men i dag kunne jeg ikke tenke meg å jobbe på en annen måte. Nå går det sport i å utvikle oss videre.

Informasjonsflyt i NG Flyt:

Alle sammen på Yammer

Etter sommerferien skal hele NG på Yammer. Dette er konsernets nye internkanal for samhandling og informasjon, der alle kan bidra gjennom å dele ideer, diskutere beste løsninger for kundene våre, dele nye kontrakter, gratulere og gi ros til kollegaer, spørre om ting du lurer på, dele bilder og videoer, og mye mer.

”

Løsningen fungerer på samme måte som Facebook, men er spesielt tilrettelagt for bedrifter.

Hans Fredrik Wittusen

”

GEIR NEDREBØ

LOGISTIKKLEDER,
REGION NORDVEST

Jeg har en forventning om at vi skal få en mer effektiv hverdag både for meg og for sjåførene, med en logistikkorganisasjon som jobber tettere og mer på lag enn det vi har gjort før. Så forventer jeg at vi som en av Norges største logistikkbedrifter skal få bedre oversikt over kostnadsbildet vårt, slik at vi til en hver tid kan ta gode og riktige beslutninger om prising og valg av tjenester.

Her hos oss er vi i oppstartfasen, og foreløpig får jeg veldig gode tilbakemeldinger fra de ansatte på det som skjer.

FORVENTNINGER TIL NG FLYT

Yammer er en anerkjent løsning som brukes av både store og små bedrifter i Norge og internasjonalt. Vi har spesielt lagt merke til at løsningen fungerer godt i driftsmiljøer, for eksempel blant sjåfører og operatører. Mange av disse har ikke tilgang til PC i arbeidsdagen, men Yammer fungerer like bra på mobilen, forteller direktør for strategi og bærekraft Hans Fredrik Wittusen.

Fungerer som Facebook

Løsningen fungerer på samme måte som Facebook, men er spesielt tilrettelagt for bedrifter. Det har over lengre tid vært et sterkt ønske i NG-organisasjonen om å få på plass digitale løsninger som legger til rette for bedre kommunikasjon med de ansatte, uavhengig av hvilken stilling de har og hvor god tilgang de har til PC. Yammer er svaret.

– Vi tror Yammer vil gi NG et betydelig løft når det gjelder informasjonsflyt, erfaringsutveksling, prosjektgjennomføring, idemyldring, inspirasjon og lagånd. Her kan du ha faglige diskusjoner med kollegaer og lære av andres erfaringer. Du kan enkelt komme i kontakt med kollegaer i konsernet, dele filer og dokumenter, søke etter informasjon på tvers av grupper eller organisere prosjekter og ideer. Informasjonen kan du dele med alle i NG eller i lukkede grupper med et mindre antall kollegaer, forklarer Wittusen.

Gode erfaringer allerede

Flere utvalgte grupper i konsernet har vært i gang med å teste Yammer en stund, før det skal rulles ut til alle medarbeidere etter sommeren. Og erfaringene så langt er gode. En av de tidlige brukerne er Renate Heder, fagleder for farlig avfall på Groruddalen Miljøpark. Hun har allerede opplevd nytten av den nye kanalen.

– Yammer er veldig bra for å dele erfaringer og kommunisere med andre i konsernet, som du kanskje ikke sitter så tett på til daglig. Vi er spredt over hele landet, og da kan det være vanskelig å fange opp hvem som sitter med de samme spørsmålene. Nå er det mye lettere å hjelpe hverandre å løse ting på en mer effektiv måte.

Heder er aktiv både i gruppa FA Champion, som fokuserer på faget farlig avfall, og i salgsgruppa.

– I FA-gruppa er det veldig fint at man legger ut konkrete problemstillinger, for å høre hvordan kolleger andre steder har løst dem. I salgsgruppa har konsernsjefen utfordra oss til å fortelle det når vi for eksempel har vunnet større eller interessante kunder. Det er spennende å følge med på salgsaktiviteten, forteller Heder, som har en klar oppfordring til sine NG-kollegaer.

– Jeg oppfordrer alle til å være aktive og dele alt man sitter på av erfaringer, kunnskap og gode innspill til hvordan vi kan bli bedre og mer effektive. ■

”

NGs målsetting må være å bli så gode på behandlingsdelen, at «alle» velger å bruke oss.

Thomas Mørch

Ny returordning for fritidsbåter

NG har jobbet lenge og i mange kanaler for at det skal innføres en returordning som sikrer avfallshåndtering av kasserte fritidsbåter. Nå er den endelig på vei, og vi deltar aktivt med innspill i arbeidet med å etablere og finansiere ordningen. Ambisjonen er å ta imot og behandle båter ved noen av våre egne anlegg.

– **D**et nytter å jobbe langsiktig slik NG har gjort i denne saken. Vår ambisjon er å fortsatt være i førersetet og sikre oss ny lønnsom business gjennom innovativ utnyttelse av en fremtidig voksende avfallsstrøm, slår direktør for strategi og bærekraft, Hans Fredrik Wittusen fast.

Deltar i ekspertgruppe

Regjeringen vedtok den etterlengtede tilskuddsordningen for gjenvinning av fritidsbåter i statsbudsjettet for 2017. I disse dager pågår arbeidet med å kartlegge hvordan ordningen bør fungere i praksis. NG gir både innspill direkte til myndighetene og deltar i en ekspertgruppe sammen med Avfall Norge, Redningsselskapet, BIR, Oslo Kommune og Ecofiber.

– Sammen jobber vi frem et forslag til hvordan verdikjeden kan etableres. Dette skal oversendes Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. Sistnevnte vil

få i oppgave å utforme ordningen i mer detalj, forteller Thomas Mørch, som gjennom flere år har ledet NGs arbeid med å få på plass ordningen..

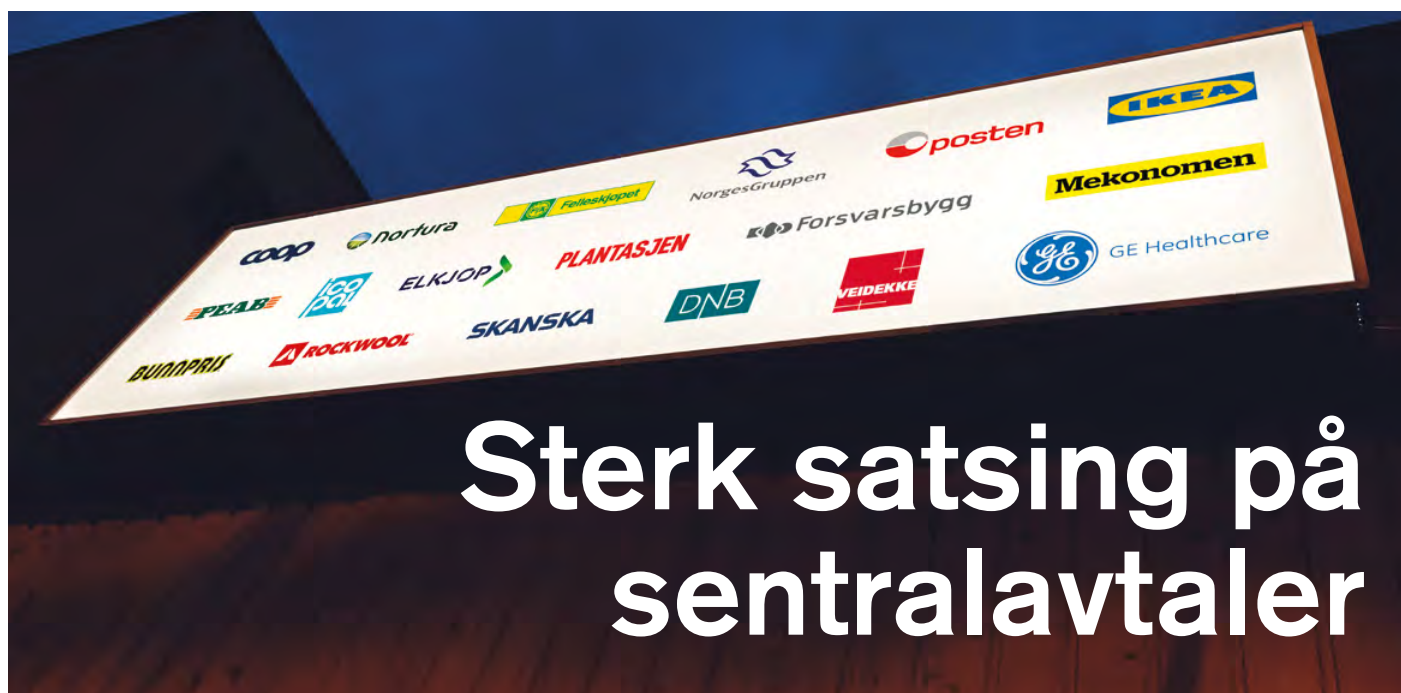
– Ekspertgruppa kommer til å argumentere for at det innføres pant på båter hvor eierskap kan dokumenteres, slik vi i dag har for biler. Redningsselskapet jobber med å tilpasse sitt eksisterende system slik at de kan organisere pant og betalingsstrømmer. Eierløse båter skal ikke ha rett til pant, så innsamling av disse båtene må finansieres av tilskuddet. Vi mener også at tilskuddet bør utbetales i en størrelse som avhenger av båttype og størrelse, samt muligens transportstøtte avhengig av hvor i landet båten tas i mot. Hensikten er selvsagt å stimulere til volum, fortsetter han.

Innovasjon skal gi markedsfordel

Først når rammevilkårene er på plass, vil man kunne begynne å lage konkrete forretningsmodeller. NG har definitivt planer

om å posisjonere seg i dette markedet. – Vi forventer at flere aktører ønsker å begi seg inn i dette nye markedet. NGs målsetting må være å bli så gode på behandlingsdelen, at «alle» velger å bruke oss. Vi ønsker å etablere ett, eller noen veldig få, pilotanlegg som tar i mot og behandler båter. Per i dag vil denne varestrømmen ha negativ verdi og derfor være avhengig av å finansieres med tilskudd. Men gjennom piloten kan vi utvikle mer kosteffektive strømmer – for eksempel ved forbedring og innovering av behandlingsmetoder som bedrer regnestykket og gjør ordningen selvfinansierende. For eksempel vil vi samarbeide med oppstartsselskapet Ecofiber, som har utviklet en metode for materialgjenvinning av glassfiber, sier Mørch.

– Dette er et relativt komplisert område, hvor deler av veien vil bli til mens vi går. Det betyr også at det er stort rom for innovasjon. NG skal finne smarte måter å utnytte og gjenvinne også disse ressursene på, avslutter Wittusen. ■

Sterk satsing på sentralavtaler

Så langt i 2017 har NG allerede sikret omsetning for 100 millioner kroner gjennom sentralavtaler med store og strategisk viktige kunder. Ambisjonen er minst 100 millioner til i løpet av året. Avtalene går på tvers av både regioner og tjenestetilbud, og er en viktig bærebjelke for veksten i konsernet.

”

Nå erklærer vi vårjakten for åpnet, med mål om å lande flere store kontrakter.

Ivar Hagemoen

– **V**i ser en trend der flere og flere større konserner går inn for å redusere antall leverandører. Da vil sentralavtaler være verktøyet de bruker. For en landsdekkende totalleverandør som oss er det veldig viktig å være gode på dette, og vi ønsker utviklingen velkommen. Med vår brede portefølje er vi bedre strategisk rustet enn mange andre til å hente inn sentralavtaler, sier Ivar Hagemoen, salgssjef for sentralavtaler.

I løpet av årets første kvartal sikret NG omsetning for 100 millioner kroner gjennom slike sentralavtaler. Dette inkluderer både helt nye avtaler, med kunder som GAC og Saferoad, og forlengelser eller utvidelser av eksisterende avtaler med strategisk viktige aktører som Forsvarsbygg, Felleskjøpet, NSB og DNB.

Fornyett tillit er gull verdt

Totalt består porteføljen nå av 75 sentralavtaler, noe som representerer en årlig omsetning på ca. 500 millioner kroner og 30 prosent av totalomsetningen til Divisjon Gjenvinning hvor avtalene er organisert.

– Et kjennetegn er aktivitet på tvers av regionene. Men oppgavene går også på tvers innad i NG, og kan for eksempel inkludere tjenester som industriservice og farlig avfall. Dette er sikring av langsiktig

omsetning, og en god bærebjelke i bunnen for et selskap som oss.

– Vi har også mange tilbud inne på nye avtaler, men dette er ofte lange konkurranseprosesser hvor det kan ta flere måneder før avgjørelsen faller. Det mest lønnsomme er å få fornyet tillit fra store kunder – da slipper vi krevende anbudsprosesser og risiko for at avtaler blir delt opp. I tillegg sender det et viktig signal til markedet om at vi leverer gode tjenester og har fornøyde kunder over tid. Jeg vil gjerne takke våre medarbeidere for god drift lokalt på disse avtalene, noe som legger grunnlaget for at de fornyes, understreker Hagemoen.

Vårjakten er åpnet!

I en tøff og konkurranseutsatt hverdag er det naturligvis ikke slik at NG vinner alle kontrakter vi jakter på. Men det er ikke noe entydig bilde som peker seg ut i disse tilfellene.

– Det kan være pris, konkurrenter som presenterer mer riktige løsninger, eller rett og slett kunder som vil prøve noe nytt. Vi jobber hver eneste dag for å bli bedre på alle områder, og det har vært veldig god innsats på driften av de avtalene vi har fornyet og videreutviklet omsetningen på. Nå erklærer vi vårjakten for åpnet, med mål om å lande flere store kontrakter, avslutter Ivar Hagemoen. ■

Læring etter uønskede hendelser handler om å forebygge gjentakelse. Det tar tid å bygge en sikkerhetskultur med høy risikoforståelse, og brannen ved Norsk Gjenvinnings anlegg på Knarrevik i februar ga oss viktig lærdom å ta med videre.

Læring etter brannen i Knarrevik

I arbeidet med læring etter en hendelse stiller vi tre grunnleggende spørsmål:

1. Hva skjedde?
2. Hvorfor/hvordan skjedde det?
3. Hvordan kan gjentakelse forbygges?

Det vil alltid være en risiko for brann ved anleggene våre, der det til en hver tid kommer inn store volumer av ulike typer avfall. Fredag 10. februar var uhellet ute ved anlegget på Knarrevik utenfor Bergen. Klokken 08.41 oppdager to operatører røykutvikling i papir på båndet ut fra en kvern. Branntilløpet blir slukket med brannslange, men en av operatørene oppdager at det drypper brennende plast fra kvernen og ned på gulvet. Dette blir slukket med brannslukkingsapparat.

Samtidig oppdager den andre operatøren at det er røykutvikling i kvernen. Brannslangen har for lavt trykk fordi vannpumpen er koblet ut, så operatøren løper til en brannhydrant 70 meter unna for å koble til reserveløsning på brannslange.

Det viser seg at brannhydranten har frosset, og det er umulig å få vann ut av den. Tre minutter etter at brannen er oppdaget tilkalles brannvesenet. Driftsleder blir varslet, og han iverksetter evakuering av hallen og får kontroll på alt personell. Brannvesen, Politi og Ambulanse ankommer anlegget klokken 08.56, og i løpet av en times tid slukkes brannen. Brannvesenet har hele tiden hatt kontroll.

I ettertid har vi gjennomført en intern granskning av hendelsen for å:

- Kartlegge hendelsesforløpet
- Identifisere direkte og bakenforliggende årsaker
- Identifisere/adressere svakheter (hull, feil eller mangler ved barrierer som skal forhindre brann)
- Foreslå korrigerende og forebyggende tiltak for erfaringsoverføring og videre læring

Den direkte årsaken til brannen var et fremmedlegeme i avfallet, mens mangelen på slokkevann førte til at brannen ikke kunne slukkes umiddelbart. Men granskingen avdekket også flere bakenforliggende årsaker, som feil på vannforsyning, mangelfull mottakskontroll og svak internkontroll av vannforsyningen.

Læring

Flere umiddelbare tiltak ble satt i verk, for eksempel påkobling til kommunalt vannsystem, mens granskingen også anbefalte en del langsiktige tiltak. Dette handler blant annet om å øke mottakskontroll og sikkerhetsforståelse blant de ansatte, og å iverksette interne kontrollrutiner for sjekk av vanntrykk. ■

”

Det vil styrke samarbeidsforholdene hvis vi klarer å ha lokale tillitsvalgte på hver eneste lokasjon.

Yngve Moland

Samarbeid gir styrke

Åpent og konstruktivt samarbeid mellom tillitsvalgte og ledelse er avgjørende for å ivareta og utvikle arbeidsmiljøet i NG, mener konserntillitsvalgt Yngve Moland. Fungerende samarbeidsutvalg står nå høyt på ønskelista for å få dette til.

Konsernet har i flere år hatt et konsernutvalg som møtes to ganger i året. Her er hovedtillitsvalgte i alle selskapene representert, og utvalget er et godt forum for samarbeid mellom tillitsvalgte og ledelsen.

– Vi har i tillegg ønske om å få på plass samarbeidsutvalg som faste møteplasser der tillitsvalgte kan møte regionledere og divisjonsdirektører tre-fire ganger i året. Her vil vi kunne diskutere og ta opp ting fra operatørnivå, slik at de som sitter høyere i systemet får et inntrykk av hvordan ting faktisk fungerer ute. I første omgang jobber vi nå med å få på plass en slik løsning i Divisjon Gjenvinning, og har ønske om å få det etablert i alle selskaper innen utgangen av 2017, forteller Moland.

Lokale samarbeid

Derfor ønsker han fortsatt å komme i kontakt med alle ansattrepresentanter og tillitsvalgte ved alle NGs lokasjoner. Med stadige endringer i region- og lokasjonsfordeling blir det ekstra viktig å ha denne oversikten, og å sørge for at de som mangler tillitsvalgte får det.

– Det vil styrke samarbeidsforholdene hvis vi klarer å ha lokale tillitsvalgte på hver eneste lokasjon. Jeg ønsker at alle velger en som kan snakke deres sak. Da vil vi stå sterkere.

Moland registrerer med glede at antallet medarbeidersamtaler økte i 2016, siden disse er viktige for å kunne få og gi tilbakemeldinger. Men fortsatt er det aller viktigste at det daglige, løpende samarbeidet fungerer godt.

– Det er ute på anleggene man virkelig er avhengig av et godt samarbeidsklima mel-

lom tillitsvalgt og nærmeste leder. Jo flere saker som kan løses lokalt, jo bedre er det. Da kan samarbeidsutvalgene være mer for å koordinere og sikre felles informasjon.

Nyttige fagbrev

En annen sak Moland brenner for er at flest mulig av NGs fagarbeidere tar fagbrev. Han applauderer selskapets initiativ og støtte for å få dette til.

– Denne type kompetanse er et konkurransefortrinn, både for selskapet og for den enkelte ansatte. Det er med på å gi bransjen vår et godt rykte hvis vi kan skilte med ansatte som har faglig grunnlag og er kvalifisert for jobben. Renovasjon og gjenvinning blir stadig mer regulert med lover og krav til compliance, og mye av dette lærer man gjennom fagutdannelsen. Jeg vil gjerne motivere flere til å forstå at det ikke er uoverkommelig å ta fagbrev – opplæringa er knyttet opp mot den jobben du allerede gjør i dag, understreker Moland.

Svar på medarbeiderundersøkelsen

Til slutt oppfordrer han alle til å svare på den årlige medarbeiderundersøkelsen som sendes ut til høsten.

– Da kan du være med og påvirke din egen hverdag, det er grunn nok i seg sjøl. Vi tillitsvalgte vil gjerne bidra sammen med lokal ledelse til å jobbe videre med nødvendige forbedringer fram mot neste undersøkelse. Når flest mulig svarer, blir den et arbeidsverktøy for å gjøre det bedre på arbeidsplassen, avslutter Yngve Moland.

PS! Årets medarbeiderundersøkelse er i planleggingsfasen, og konserntillitsvalgt vil inviteres til et arbeidsmøte for å forberede undersøkelsen. ■

Storfangst av farlig avfall

Målet med vårens store salgskampanje FANG er at alle selgere i NG skal kunne selge tjenester innen farlig avfall, et område der vekstpotensialet er stort. Foreløpig har FANG-kampanjen vist seg å være en kjempesuksess.

Tidligere er det hovedsakelig spesialister som har solgt disse tjenestene, men i FANG har vi fokus på breddesalg. Så langt er vi ekstremt godt fornøyde med resultatene. 85 prosent av selgerne har lyktes med å vinne farlig avfallskontrakter, og vi har fått inn over 200 nye kunder. Tilbakemeldingene fra alle regioner er veldig positive, konstaterer Thomas Mørch, sjef for farlig avfall i Norsk Gjenvinning og kampanjegeneral for FANG sammen med markedsdirektør Morten Frøid.

Mest offensive kampanje noen sinne

Konsernet tilbyr løsninger for alle typer farlig avfall, og leverer helhetlige spesialtjenester som Kjemiker på vei™ og Miljøsafe™. Men det er hard konkurranse blant leverandørene på området, og tilsvarende store muligheter for økt omsetning.

– Alt for få av våre 40.000 kunder handler farlig avfall med oss, og vi har dessverre tapt litt terreng på området. Men i dette ligger et ekstremt vekstpotensial, og fokuset på FANG-kampanjen er veldig stort både i ledelsen og hos våre eiere.

Derfor er dette vår mest offensive salgskampanje noen sinne, og den preger markedsføring og kommunikasjon i alle kanaler. Vi vil både hente helt nye kunder og eksisterende kunder som ikke bruker oss til dette fra før, understreker Mørch.

Kunnskap og inspirasjon

Kampanjen ble lansert i februar, og fram til avslutningen i juni er målet at hver av selgerne skal inngå 15 nye avtaler med farlig avfall-kunder, med en total årsomsetning på minst 300.000 kroner. Kunnskap og inspirasjon er stikkordene for å få til dette. Alle selgerne har gått gjennom et opplæringsprogram for å ha den nødvendige fagkunnskapen å ta med seg videre til kundene. I tillegg skal konkurranseelementet inspirere til full salgsinnsats.

– Vi måler resultatene i hele kampanjeperioden og anerkjenner de som lykkes med å vinne kunder. Det er konkurranser med premier både mellom regionene og på enkeltselgernivå, og dette stimulerer nok til litt ekstra innsats, tror Mørch. ■

”

Målet er at hver av selgerne skal inngå 15 nye avtaler med farlig avfall-kunder.

Thomas Mørch

I løpet av våren lanserer Norsk Gjenvinning og Lerøy Seafood konseptet «Til Låns» i norske dagligvarebutikker. I NG vet vi at det ikke finnes søppel mer, og nå skal vi lære forbrukerne at aluminiumsformene de kjøper laksemiddagen sin i bare er til låns.

Aluminium kun Til Låns

Til Låns er et holdningskonsept vi utarbeider i samarbeid med middagsprodusent Lerøy og innovasjonsbyrået Æra. Sammen har vi utviklet helt ny merking til lakseformene, der vi forklarer kretsløpet til aluminiumet fra butikk til middagsbord, via retur, gjenvinning, produksjon og tilbake til butikken igjen. Målet er å få folk til å tenke annerledes på emballasje og eierskap.

– Det finnes ikke søppel lenger, bare ressurser som må hjelpes tilbake til kretsløpet. Det hjelper ikke at emballasje er gjenvinnbart dersom den ikke resirkuleres. I prosjektet vårt skal vi med utgangspunkt i Lerøys rett-i-ovnen-aluminiumsform se på hvordan vi kan skape et reelt skifte i kunnskap og adferd hos forbrukerne, sier Hans Fredrik Wittusen, direktør for strategi og bærekraft i Norsk Gjenvinning.

Vertikalt samarbeid

Prosjektet har fått 410.000 kroner i støtte fra DOGA (Design og arkitektur Norge) som deler ut midler gjennom Designrevet Innovasjonsprogram (DIP). Det springer ut fra TRIPPEL-programmet, et unikt samarbeid for samfunnsinnovasjon og grønn vekst som ble dratt i gang av Scandinavian Design Group og GreeNudge i 2014. Her jobbet Norsk Gjenvinning sammen med flere selskaper og frivillige aktører fra ulike sektorer med å utvikle nye konsepter for grønn vekst i matbransjen.

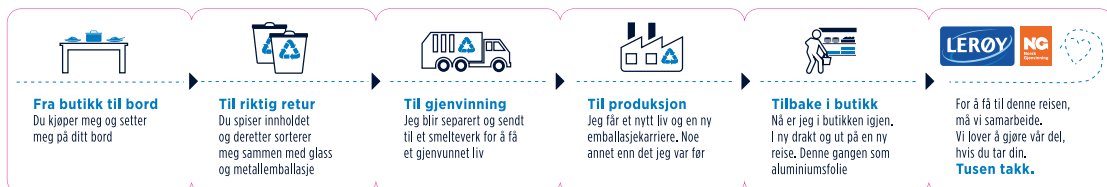
– En av løsningene på fremtidens ressursproblemer er utradisjonelle samarbeidsformer. Samarbeid mellom parter i ulike bransjer og med ulike interesser, kan resultere i forretningsmodeller som ligger utenfor de vi er vant med i avfallsbransjen, og som bygger på sirkulærøkonomiske prinsipper. Vi kaller det

prosessinnovasjon gjennom vertikalt samarbeid, forteller Wittusen.

Lønnsomhet og samfunnsansvar

Og nå er altså Til Låns-konseptet klart for lansering, blant annen gjennom en markedsføringskampanje i samarbeid med dagligvarebransjen. Dersom det viser seg å fungere og bidra til å vekke forbrukerne, utelukker ikke Wittusen at det vil komme flere av samme sort.

– Det hjelper ikke at ting er gjenvinnbare, så lenge de ikke resirkuleres riktig eller forbrukeren ikke ser poenget med selve gjenvinningen. Vi vet det fortsatt er forvirring rundt hvordan resirkulering faktisk foregår, og vil gjerne gjøre vårt for å bidra til å forklare dette. Her går lønnsomhet og samfunnsansvar hånd i hånd, avslutter Wittusen. ■

Kim og Fredrik fra Groruddalen Miljøpark (GMP) har brukt fritiden sin til å ta fagbrev i gjenvinning det siste året. Begge er strålende fornøyd med opplegget, og sier de har fått mye igjen for å delta.

Tar fagbrev i gjenvinning: – Å bygge kompetanse er viktigst, alt det andre er bonus

For Kim Julshamn, formann på restavfallsavdelingen ved GMP, har det vært givende å være med på de teoretiske samlingene som gjør at han snart kan slå i bordet med et fagbrev i gjenvinning. Alt som gjenstår er å avlegge den praktiske prøven, hvor han skal demonstrere det han har lært.

– Jeg synes det har vært kjempeåleiret å være med på dette – veldig bra! Det var ikke så mye mas som jeg kanskje hadde trodd på forhånd. Du må ofre litt fritid, men det er helt klart verdt det, forteller Kim.

– For min del var det kanskje ikke så veldig mye nytt, men jeg fikk satt kunnskapen min i system. Det ble også en bekreftelse på at jeg kan det jeg holder på med. Jeg har daglig kontakt med kunder, som ofte stiller kompliserte spørsmål, og nå har jeg fått den faglige kompetansen til å gi bedre svar, sier han videre.

Formannen legger til at det kan være kjekt å ha fagbrevet på CV-en hvis man vil gå

videre i yrket, og han anbefaler også andre å være med på slike samlinger – selv hvis du føler at du kan det du gjør bra fra før.

Mer attraktiv med fagbrev

Totalt 11 ansatte fra GMP har vært igjennom den teoretiske delen av fagbrevet i gjenvinning. En av dem er Fredrik Kristiansen, som jobber som operatør/maskinfører. Han sier at han har fått en bredere forståelse av det han gjør, og at han nå kan «litt om alt» – fra diverse prosesser og avfallsfraksjoner til økonomi og miljø.

– Å bygge kompetanse har vært det viktigste for meg. Bransjen endrer seg hele tiden, og fagbrevet gjør det enklere å hoppe ut i nye ting. Alt det andre er bonus, som yrkesstolthet og lønn. Men du blir mer attraktiv i gjenvinningsyrket hvis du har fagbrev, sier Fredrik.

God mulighet for videreutvikling

En av pådriverne bak fagbrevutdanningen for gjenvinning er Lisen Ydse Christiansen,

Personal- og kvalitetsleder i Region Øst NG. Hun deltar i et prosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet som skal tilrettelegge bedre for kompetanseutvikling i form av fagbrev.

Lisen er også opptatt av å vise omverdenen at gjenvinning handler om mye mer enn å sortere søppel – at det er snakk om råvarer og verdier som må håndteres riktig. Hun trekker klare paralleller til fag som logistikk, mekaniske, transport, prosjekt og administrasjon, samt kundeservice, og understreker at gjenvinningsbransjen inneholder elementer fra alle disse.

– Vi ser på fagbrev som en god mulighet til å videreutvikle kompetansen, særlig blant voksne. Jeg tror også at vi kan nå ut til flere av de unge hvis vi klarer å vise de tverrfaglige mulighetene som ligger i gjenvinningsfaget, avslutter hun. ■

A photograph of three people standing on a large pile of baled, recycled paper. The person on the left is a man wearing a yellow hard hat and a high-visibility green jumpsuit with reflective stripes. The person in the middle is a woman wearing a white hard hat and an orange jacket over black pants. The person on the right is a man wearing a white hard hat and a high-visibility green jumpsuit with reflective stripes. They are all smiling at the camera. In the background, there is a large building with a corrugated metal facade. A large red sign with the white letters 'NG' and the text 'Norsk Gjenvinning' is mounted on the building. The sign is tilted slightly to the right.

NG
Norsk
Gjenvinning

”

Vi ser på fagbrev som en god mulighet til å videreutvikle kompetansen, særlig blant voksne.

Lisen Ydse Christiansen

Fra venstre: Kim Julshamn, Lisen Ydse Christiansen og Fredrik Kristiansen.

Returadresse: Norsk Gjenvinning Norge AS, Postboks 567 Skøyen, 0214 Oslo

Hvalen som strandet på Sotra utenfor Bergen med magen full av plastikk, var dråpen som fikk lokalbefolkningen til å mobilisere til en storstilt dugnad. Jonas Gahr Støre ønsket å se innsatsen som gjøres av de frivillige, og som avfallsrådgiver for dugnaden var NG, representert ved Morten H. Sande, med på båten da Støre ble guidet langs kysten.

Det er alltid travelt ved våre bilmottak rett før fristen for å betale årsavgiften går ut. I år satte Ove Aarra og gutta på Arna flere rekorder for antall vrakbiler inn på en dag. Den nye rekorden er nå på 152 biler. Arna har i løpet av kort tid jobbet seg opp til å bli det femte største bilmottaket i Norge.

” Kjære søppeltømmer, hva skulle jeg gjort uten deg – at du hver uke tømmer bosset i min og alle andres gater. At du gjør en såpass viktig jobb, det er jeg utrolig takknemlig for.

Andre Miguel Nordvik,
Bergen AUF i Dagbladet Debatt

«Orange is the new green»: Carina Slåtta, Svein Tore Sandberg og Renate Heder representerte NG under Skade/Lakk-konferansen 2017 hos Norges Bilbransjeforbund. I tillegg var Andre Martinsen til stede.

Første lass inn på Norsk Gjenvinning m3 sitt nye massemottak. NG m3 driver deponier for forurensede masser flere steder på Østlandet og 1. mars åpnet de Skjørtan Massemottak i Askim. Mottaket er et inert deponi hvor NGm3 blant annet vil kunne ta inn lettere forurensede gravemasser, i tillegg til ren og lett forurenset betong. Beliggenheten er flott for prosjekter i Oslo, Follo og Østfold.